

Sygn. akt I C 882/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 12 czerwca 2013r

Sąd Rejonowy w Oleśnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Aleksandra Sobieska

Protokolant Agnieszka Mazur

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013r w Oleśnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w likwidacji w O.**

przeciwko **H. Ł., E. P.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych H. Ł., E. P. solidarnie na rzecz strony powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w likwidacji w O. kwotę 19.700,00 zł (dziewiętnaście tysięcy siedemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 05.07.2012r do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pozwanym uiścić solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnicy kwotę 985,00 zł tytułem kosztów sądowych.

Z/ - kal 21 dni

12.06.2013r

Sygn. akt I C 882/12

UZASADNIENIE

Strona powodowa – Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w likwidacji w O. wystąpiła z powództwem przeciwko pozwanym H. Ł. oraz E. P. wnosząc o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych solidarnie kwoty 19.700 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że stanowi małą spółdzielnię liczącą 16 lokali mieszkalnych położonych w budynku przy ul. (...). W 2009r. członkami Zarządu byli M. R., H. Ł., E. P.. Pozwani złożyli rezygnacje a następnie zostali odwołani z zarządu spółdzielni. W dniu 30.04.2009r. jeden z członków spółdzielni (...) zwrócił się o wyodrębnienie własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O.. Zarząd uchwałą nr 5/2009 określił przedmiot odrębnej własności lokali w budynku przy ul. (...). W uchwale określono przedmiot wszystkich 16 lokali, w tym dla mieszkania P. S.. Pismem z dnia 23.09.2010r. P. S. zwrócił się o ustosunkowanie się do pisma złożonego w kwietniu 2009r. W piśmie tym stwierdził, że stosownie do art. 12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, na pisemne żądanie członka spółdzielnia zobowiązana jest zawrzeć z tym członkiem umowę przeniesienia własności lokalu. Zarząd Spółdzielni pismem z dnia 12.10.2010r. odmówił P. S. zgody na wyodrębnienie własności lokalu mieszkalnego z uwagi na dokonanie przez niego samowoli budowlanej. Pismem z dnia 26.10.2010r. P. S. wezwał zarząd Spółdzielni do wyodrębnienia własności jego lokalu i wyznaczył termin na dokonanie tej czynności do 08.11.2010r. W piśmie tym stwierdzono, że nieprawdziwy jest zarzut samowoli

budowlanej. Wobec braku działań ze strony zarządu Spółdzielni P. S. poinformował radę nadzorczą i zarząd, że na dzień 30.12.2010r. w Kancelarii Notarialnej A. Ł. ma dojść do podpisania umowy przekazania praw własności lokalu przy ul. (...) w O.. Przewodnicząca Rady nadzorczej I. L. poinformowała pozwanych o terminie podpisania umowy. W dniu 30.12.2010r. w Kancelarii Notarialnej stawił się P. S. i jeden z członków zarządu – M. R.. Nie stawili się pozwani. Spółdzielnię musi reprezentować dwóch członków zarządu. Ponieważ umowa przeniesienia własności nie doszła do skutku P. S. wystąpił na drogę postępowania sądowego i postanowieniem z dnia 26.09.2011r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) na rzecz P. S. kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 12500 zł tytułem kosztów sądowych. Sąd umorzył postępowanie, gdyż Spółdzielnia w czasie trwania postępowania sądowego zrealizowała roszczenie P. S.. Wskutek niestawiennictwa pozwanych dniu 30.12.2010r. w Kancelarii Notarialnej strona powodowa musiała ponieść koszty 19.700 zł. Strona powodowa dodała, że zgodnie z art. 27² ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych członek zarządu spółdzielni, który dopuszcza do tego, że ta nie zawiera umowy przeniesienia własności lokalu podlega karze ograniczenia wolności lub karze grzywny – zaniechanie członka zarządu stanowi działanie naganne. Likwidatorzy spółdzielni wezwali pozwanych do zapłaty kwoty 19.700 zł, którą musi zapłacić spółdzielnia wskutek ich beczynności, wezwania pozostały bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwani wskazali, że prawdą jest, że byli członkami zarządu powoda do dnia 24 stycznia 2011, kiedy złożyli rezygnację. Następnie uchwałą z dnia 25 lutego 2011r. zostali odwołani, a powołani nowych członków Zarządu – W. M. oraz D. S. (1). W dniu 30.04.2009r. P. S. złożył wniosek o wyodrębnienie własności lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w O.. Jednakże w dniu 6 lutego 2009r. powód złożył w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w O. wniosek o zajęcie stanowiska w sprawie przeróbek balkonów znajdujących się na parterze budynku przy ul. (...) w O.. W dniu 2 grudnia 2009r. (...) w O. wszczął postępowanie administracyjne w sprawie samowolnie dokonanej przebudowy balkonu należącego do lokalu mieszkalnego przy ul. (...), stanowiącego własność P. S.. W dniu 21.12.2010r. postępowanie zostało umorzone, a powód złożył stosowne odwołanie. W dniu 20.08.2010r. (...) Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał decyzję nr 1065/2010 uchylającą zaskarżoną decyzję w całości i przekazującą sprawę do ponownego rozpatrzenia (...) w O.. Pozwani wskazali, że zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych mieli obowiązek prawidłowego ustalenia wielkości lokalu mieszkalnego należącego do P. S., w szczególności ustalić, czy przebudowa balkonów, które zgodnie z prawem budowlanym są wliczane do kubatury brutto budynku powodują zwiększenie lokalu mieszkalnego i tym samym udziału we współwłasności nieruchomości. Tym samym trudno im zarzucić winę i jakiegokolwiek przyczynienie się do powstania późniejszej szkody. Pozwani dodali, że aby przypisać im obowiązek naprawienia szkody powód musi udowodnić trzy przesłanki: bezprawne zdarzenie, istnienie szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy owym działaniem pozwanych a szkodą. W świetle powyższego nie można się zgodzić z twierdzeniem, że zachowanie pozwanych mogło spowodować powstanie szkody. Działając bowiem zgodnie z art. 42 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych należało wyjaśnić kwestię wielkości lokalu mieszkalnego i tym samym udziału w nieruchomości wspólnej, która przypada na P. S.. Podejmując określone czynności przed (...) i (...) pozwani kierowali się przede wszystkim dobrem spółdzielni, a z uwagi na opieszałość urzędu i przewlekłość postępowania nie można im przypisać winy w działaniu. Działanie to nigdy nie było kwestionowane przez pozostałych spółdzielców. Skoro zatem do chwili dobrowolnej rezygnacji pozwanych z funkcji członków Zarządu Rada Nadzorcza nie zdecydowała o odwołaniu pozwanych, domniemywa się, że żadna uzasadniona podstawa działania na szkodę powoda nie istniała. Pozwanym udzielono absolutorium od 2004 do 2010r. Ponadto pozwani zarzucili, że dnia 24 stycznia 2011r. złożyli rezygnację z funkcji członków Zarządu powoda. Dopiero po miesiącu, w dniu 25 lutego 2011r. zostali formalnie odwołani i został powołany nowy zarząd. W dniu 13.04.2011r. P. S. złożył pozew o nakazanie złożenia woli przez spółdzielnię. Wobec tego przez okres prawie dwóch miesięcy nowy Zarząd mógł przystąpić do podpisania stosownego aktu notarialnego, bez konieczności wytaczania powództwa. Tym samym to brak działań ze strony nowego Zarządu spowodował powstanie szkody, albowiem to za kadencji nowego zarządu został złożony pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. (1), H. Ł. oraz E. P. wchodzili w skład Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej H. w O. w 2009r. R. M. (1) pełnił funkcję Prezesa Zarządu, natomiast H. Ł. zastępcy Prezesa Zarządu, E. P. członka Zarządu.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 30 kwietnia 2009r. P. S. zwrócił się do Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej H. z prośbą o wyodrębnienie własności jego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O..

(dowód: pismo z dnia 30.04.2009r. – k. 7)

W dniu 10 września 2009r. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej H. podjął uchwałę nr 5/2009 w sprawie przyjęcia uchwały odnośnie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w nieruchomości przy ul. (...) w O.. W uchwale ustalono, że przedmiot odrębnej własności obejmuje m.in. lokal mieszkalny nr (...) (z osobnym wejściem do budynku) na parterze o pow. użytkowej lokalu (...) m², do którego przynależy komórka lokatorska o pow. 12,32 m², z lokalem wiąże się udział we współwłasności nieruchomości wynoszący 7,17%

(dowód: uchwała z dnia 10.09.2009r. – k. 8-15)

W dniu 7 grudnia 2009r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w O., reprezentowana przez Prezesa Zarządu R. M. (2) oraz Zastępcę Prezesa Zarządu H. Ł. zawarła z W. M. i K. M. umowę przeniesienia odrębnej własności samodzielnego lokalu mieszkalnego nr 15c położonego w budynku przy ul. (...). Do końca 2009r. zostały jeszcze podpisane umowy z dwoma innymi członkami Spółdzielni.

(dowody: akt notarialny z dnia 07.12.2009r. – k. 93-94;

przesłuchanie za stroną R. M. (1) – k. 133)

Pismem z dnia 23 września 2010r. P. S. zwrócił się do Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej H. z prośbą o pismem ustosunkowanie się do jego wniosku z dnia 30.04.2009r., wskazując że stosowanie do treści art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 15.12.2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych w okresie 24 miesięcy od dnia złożenia pierwszego wniosku o wyodrębnienie własności lokalu w danej nieruchomości spółdzielnia określa przedmiot odrębnej własności wszystkich lokali w tej nieruchomości. Dnia 10.09.2009r. Zarząd Spółdzielni podjął uchwałę odnośnie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w nieruchomości położonej przy ul. (...) w O.. Uchwała nie została wykonana, a bezczynność Zarządu naraża go na negatywne konsekwencje finansowe. Dodał, że stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych spółdzielnia na pisemne żądanie członka obowiązana jest zawrzeć z tym członkiem umowę przeniesienia własności lokalu, po spłacie zobowiązań spółdzielni związanych z budową. Warunek ten został przez niego spełniony. P. S. wskazał, że w przypadku nie podjęcia działań do 15.10.2010r. będzie zmuszony na podstawie art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych wystąpić do sądu ze stosownym powództwem.

(dowód: pismo z dnia 23.09.2010r. – k. 16-17)

W odpowiedzi pismem z dnia 12 października 2010r. pismem podpisanym „Za Zarząd” przez H. Ł. Spółdzielnia odpowiedziała, że w związku z niezgodnościami stanu faktycznego z przeprowadzoną wcześniej inwentaryzacją poszczególnych lokali, części wspólnych oraz pomieszczeń przynależnych, nie może wyrazić zgody na wyodrębnienie własności lokalu nr (...) przy ul. (...) w O.. Równocześnie poinformowano, że zgodę taką Spółdzielnia wyda po zlikwidowaniu samowoli budowlanej i przywróceniu poszczególnych elementów lokalu do stanu pierwotnego.

(dowód: pismo z dnia 23.09.2010r. – k. 18)

W dniu 26 października 2010r. pełnomocnik P. S. skierował do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ostateczne, przesądowe wezwanie do wyodrębnienia własności lokalu, w którym m.in. wskazał, że wzywa Zarząd do wyrażenia zgody na wyodrębnienie własności lokalu nr 15e przy ul. (...) w O. oraz do zawarcia umowy przeniesienia własności

przedmiotowego lokalu. Równocześnie wyznaczono nieprzekraczalny termin do wykonania tych czynności do 8 listopada 2010r. Wskazano, że po upływie terminu w związku z bezpodstawną bezczynnością Zarządu, w trybie art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych wytoczone zostanie powództwo przeciwko Spółdzielni bez odrębnych wezwań. W piśmie podano także, że w świetle przepisów art. 12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych niezrozumiałe i bezpodstawne jest stanowisko Zarządu wyrażone w piśmie z dnia 12 października 2010r. Brak jest bowiem przesłanek odmowy wyrażenia zgody na wyodrębnienie własności lokalu. Dodał, że w przypadku niepodjęcia przez Zarząd działań w terminie do 8 listopada 2010r. będzie zmuszony wystąpić do sądu ze stosownym powództwem.

(dowód: pismo z dnia 26.10.2010r. – k. 20-22)

W dniu 15 grudnia 2010r. Starostwo Powiatowe w O. wydało zaświadczenie nr (...), w którym na podstawie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego, art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali oraz na podstawie danych opracowanych przez A. D. – rzeczoznawcę majątkowego stwierdziło, że lokal mieszkalny nr 15e, położony w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w O. przy ul. (...), nr ew. gruntów (...), stanowi samodzielny lokal mieszkalny.

(dowód: zaświadczenie z dnia 15.12.2010r. – k. 28)

Pismami z dnia 23 grudnia 2010r. skierowanymi odrębnie do Rady Nadzorczej i Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej H. S. i I. K. powiadomili te organy, że w dniu 30 grudnia 2010r. o godz. 15.30 w kancelarii Notarialnej A. Ł. ul. (...), (...)-(…) O., nastąpi przekazanie na własność samodzielnych lokali mieszkalnych (...) przy ul. (...) w O., informując że obecność 2 członków Zarządu jest niezbędna. W piśmie skierowanym do Rady Nadzorczej poproszono dodatkowo o nadzór nad wykonaniem ustawowego obowiązku przez Zarząd Spółdzielni.

(dowody: pisma z dnia 23.10.2010r. – k. 24-25)

I. L. pełniąca wówczas funkcję członka Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) telefonicznie poinformowała H. Ł. i E. P. o spotkaniu u notariusza w dniu 30 grudnia 2010r. w sprawie podpisania umowy z P. S. i I. K.. O terminie tego spotkania poinformował ich również osobiście R. M. (1). Podczas pierwszej rozmowy otrzymał odpowiedź, że nie ma możliwości udania się do notariusza bo mieszkanie nie jest gotowe. Podczas kolejnej poinformował członków zarządu, że czeka na jednego z nich u notariusza. E. P. zostało okazane zaświadczenie stwierdzające samodzielność lokalu mieszkalnego należącego do P. S..

(dowód: przesłuchanie świadka I. L. – k. 117;

przesłuchanie ze stroną R. M. (1) – k. 137;

częściowo przesłuchanie za stroną E. P. – k. 137-138)

W dniu 30 grudnia 2010r. w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem A. Ł. stawili się R. M. (1), P. S. oraz I. K.. Notariusz sporządziła protokół stawiennictwa jednej i niestawiennictwa drugiej strony, w którym stwierdziła, że ze strony Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. stawili się tylko Prezes Zarządu R. M. (1), a do godz. 16.00 nie stawili się pozostali przedstawiciele tj. Zastępca Prezesa Zarządu H. Ł. i Członek Zarządu E. P.. Stawający zażądali stwierdzenia ich niestawiennictwa oraz oświadczyli, że stawili się w Kancelarii celem zawarcia umów przeniesienia własności lokal mieszkalnych położonych w O. przy ul. (...) na rzecz odpowiednio P. i E. małżonków S. oraz I. i E. małżonków K.. Notariuszowi okazano odpis z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr KRS (...), z którego wynikało, że do reprezentowania Spółdzielni uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu lub członek Zarządu i osoba przez Zarząd upoważniona.

(dowód: akt notarialny z dnia 30.12.2010r. – k. 26-27)

Pismem z dnia 3 stycznia 2011r. H. Ł. i E. P. zwrócili się do Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z prośbą o wyjaśnienie nieprawidłowości decyzyjnych dotyczących Prezesa Zarządu R. M. (1) związanych z wydaniem zgody na

ustanowienie odrębnej własności lokalu członkom Spółdzielni (...), bez zgody i wiedzy pozostałych członków Zarządu. Wskazali, że zgodnie z Regulaminem Zarządu z dnia 15 września 2004r. § 5 pkt 2 ppkt 5: Zarząd podejmuje decyzje kolegialnie w następujących sprawach: zawieranie umów o ustanowienie odrębnej własności lokalu. Jako członkowie Zarządu poinformowali, że zgoda na ustanowienie odrębnej własności lokalu została wydana bez ich wiedzy i zgody. Nie odbyło się posiedzenie Zarządu potwierdzone protokołem, brak jest również uchwały kolegialnej. W związku z tym zwrócili się z prośbą o wyjaśnienie naruszeń Regulaminu Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej H. w O..

W odpowiedzi pismem z dnia 10 stycznia 2011r. Rada Nadzorcza stwierdziła, że mając na uwadze cytowany zapis Regulaminu nie stwierdza sprzecznych działań Prezesa R. M. (1) w tym zakresie. Obowiązek przygotowaniu dokumentacji w ciągu 3-cy od dnia złożenia wniosku dotyczącego przeniesienia własności lokalu spoczywa na Spółdzielni i nie podlega żadnym uwarunkowaniom. Umowa przeniesienia własności dokonywana jest przed notariuszem i w obecności dwóch członków Zarządu, a w powyższej sprawie fakt ten nie miał miejsca.

Rada Nadzorcza równocześnie zobowiązała Zarząd do zaprzestania działań sądowno-administracyjnych w temacie dokumentacji parteru, zobowiązując do przyjęcia dokumentacji sporządzonej do usamodzielnienia lokali. Rada Nadzorcza wskazała także, że nie widzi zasadności dalszego prowadzenia działań administracyjno-sądowych w tej sprawie oraz że dalsze ich prowadzenie naraża Spółdzielnię na ponoszenie nieuzasadnionych kosztów. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 01/2011, w której wniosła o dostarczanie jej kopii protokołów posiedzeń Zarządu oraz zobowiązała Zarząd do informowania jej o podejmowanych działaniach wykraczających poza zakres gospodarki zasobami mieszkaniowymi S.M. H..

(dowody: pismo z dnia 03.01.2011r. – k. 61;

pismo z dnia 10.01.2011r. – k. 79;

uchwała z dnia 10. 012011r. – k. 78)

Pismem z dnia 24 stycznia 2011r. E. P. złożył na ręce Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu, motywując to faktem, iż na skutek opieszałości i łamania regulaminu Zarządu ora statutu Spółdzielni nastąpiła utrata zaufania do Prezesa Zarządu.

Pismem z dnia, 4 lutego 2011r. skierowanym do Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) złożyła z tym dniem rezygnację z pełnienia funkcji zastępcy prezesa Zarządu. Swoją rezygnację umotywowała brakiem współpracy z Prezesem Zarządu oraz brakiem zrozumienia przez Radę Nadzorczą słuszności działań, jakie podejmowała wraz z członkiem Zarządu w celu wyjaśnienia nieprawidłowości zaistniałych od początku działania spółdzielni, wynikających m.in. z niedopełnieniem formalności związanych z przebudową parteru przez ówczesny Zarząd, w skład którego wchodził m.in. obecny Przesz M. R. i członek Rady Nadzorczej J. T.. Dodała, że nie widzi możliwości dalszej współpracy, skoro jej dotychczasowa wieloletnia, społeczna działalność, zdaniem Rady Nadzorczej była bezsensowna.

(dowody: pismo z dnia 4 lutego 2011r. – k. 116;

pismo z dnia 24.01.2011r. – k. 117)

W dniu 25 lutego 2011r. Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej (...) podjęła uchwałę nr 03/2011, którą odwołała się z funkcji wiceprezesa zarządu SM (...) oraz E. P. oraz powołała do pełnienie funkcji wiceprezesa zarządu W. M. i D. S. (2).

(dowód: uchwała z dnia 25.02.2011r. – k. 4)

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2011r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wykreślił H. Ł. i E. P., jako członków zarządu pełniących funkcję zastępcy prezesa zarządu i wpisał w ich miejsce W. M. i D. S. (2).

(dowód: postanowienie z dnia 07.04.2011r. – k. 5-6)

W dniu 13 kwietnia 2011r. P. S. skierował do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew, w którym domagał się zobowiązania Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. oświadczenia woli o treści: „ Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) ustanawia odrębną własność wydzielonego trwałymi ścianami samodzielnego lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w O. usytuowanego na parterze budynku o łącznej powierzchni użytkowej 93,70 m², z którego własnością związana jest przynależność komórki lokatorskiej o pow. 18,88 m² oraz udział we współwłasności działki gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi księgę wieczystą numer (...). Działając na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 o spółdzielniach mieszkaniowych Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w O. przenosi na rzecz P. S. jako odrębną nieruchomość własność opisanego powyżej lokalu mieszkalnego wraz z udziałem wynoszącym 9,00 % części we współwłasności wszelkich części budynku i innych urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali oraz we współwłasności działki gruntu nr (...) ujawnionej w księdze wieczystej Kw (...)” Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 631/11.

(dowód: pozew z 25.03.2011r. – k. 80-83)

Pismem z dnia 15 września 2011r. P. S. cofnął pozew w sprawie I C 631/11 w związku z ustanowieniem na jego rzecz odrębnej własności samodzielnego lokalu nr (...) przy ul. (...) w O..

Postanowieniem z dnia 26 września 2011r., sygn. akt I C 631/11 Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowił umorzyć postępowanie w sprawie, zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 12.500 zł tytułem kosztów sądowych.

(dowody: pismo z dnia 15.09.2011r. – k. 31;

postanowienie z dnia 26.09.2011r. – k. 29-30)

Uchwałą nr 11/2012 z dnia 24 lutego 2012r. Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej H. Spółdzielnię postawiono w stan likwidacji.

(dowód: postanowienie z dnia 16.04.2012r. – k. 38-39)

Pismami z dnia 18 czerwca 2012r. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w likwidacji wezwała H. Ł. i E. P. do solidarnej zapłaty kwoty 19.700 zł z tytułu szkody, jaką poniosła Spółdzielnia z powodu ich bezczynności, jako członków Zarządu przy postępowaniu mającym na celu podpisanie umowy przeniesienia własności lokalu przy ul. (...) na rzecz P. i E. S.. Wskazano, że kwota została określona w postanowieniu Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 września 2011r., sygn. akt I C 631/11 że termin zapłaty wyznaczony został do dnia 27 czerwca 2012r. oraz że w przypadku braku zapłaty tej kwoty w podanym terminie sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

(dowody: pisma z dnia 18.06.2012r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 32-330)

Od 2005r. toczyło się postępowanie administracyjne przed Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w O. dotyczące samowolnych prac budowlanych przez członków Spółdzielni dotyczących lokali na parterze budynku tj. m.in. W. M., P. S. i I. K..

We wrześniu 2009r. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej H. zwrócił się do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w O. z prośbą o jednoznaczną interpretację decyzji nr 26/2009 nakazującej P. S. przesunięcie drzwi wejściowych do lokalu nr (...) prowadzących ze schodów zewnętrznych, wskazując że stan faktyczny na dzień złożenia pisma jest taki, że drzwi do lokali zostały przesunięte w głąb wnęki do wspólnego przedpokoju, natomiast drzwi wejściowe do lokali nr 15e i 15 f prowadzą ze wspólnego przedpokoju. Zarząd zwrócił się o informację, czy (...) nie wnosi zastrzeżeń co do prawidłowości wykonania decyzji nr 26/2009.

Decyzją nr 122/2010 z dnia 21.06.2010r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w O. umorzył postępowanie w sprawie wykonanej samowolnie przebudowy balkonu należącego do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O., stanowiącego własność P. S..

Decyzją nr (...)z dnia 20.08.2010r. (...)Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego uchylił przedmiotową decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

Sprawa to pozostaje w toku, nie została jeszcze ostatecznie rozstrzygnięta przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w O..

(dowody: pismo z dnia 27.04.2005r. – k. 55;

pismo z dnia 23.09.2009r. – k. 57;

pismo z dnia 20.09.2012r. – k. 72)

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym było, że pozwani pozostawali członkami Zarządu powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej w 2009r. oraz w roku kolejnym aż do dnia 25 lutego 2011r. Przedmiot sporu skoncentrował się wokół kwestii, czy działaniu pozwanych związanych z procedurą wyodrębnienia własności lokalu należącego do jednego z członków spółdzielni – P. S. można przypisać charakter działania na szkodę Spółdzielni.

Zgodnie z treścią art. 58 ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze, członek zarządu, rady oraz likwidator odpowiada wobec spółdzielni za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółdzielni, chyba że nie ponosi winy.

Pozwani wskazywali, że aby można było przypisać im obowiązek naprawienia szkody powód musiał udowodnić trzy elementy: zdarzenie, a zatem bezprawne działanie bądź zaniechanie sprzeczne z prawem bądź postanowieniami statutu spółdzielni, istnienie szkody oraz związane przyczynowy pomiędzy owym działaniem bądź zaniechaniem a szkodą. Dodawali przy tym, że nie można uznać, aby ich zachowanie mogło spowodować powstanie szkody, gdyż działali kierując się dobrem spółdzielni.

W ocenie Sądu fakt doznania przez Spółdzielnię szkody był niepodważalny w niniejszym postępowaniu. Strona powodowa została bowiem obciążona obowiązkiem poniesienia kosztów zastępstwa procesowego na rzecz P. S. w wytoczonym przez niego procesie oraz równocześnie obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa, co dało łączną kwotę należności w wysokości 19.700 zł. Powstanie przeciwko stronie powodowej takiego tytułu egzekucyjnego niewątpliwie stanowi o doznaniu wymiernej szkody majątkowej. Powoduje bowiem znaczące zwiększenie zakresu pasywów Spółdzielni. Spółdzielnia naraża się narażona jest przy tym na ewentualne wszczęcie postępowania egzekucyjnego, jeżeli nie będzie realizowała tego obowiązku. Podkreślić przy tym należy, że sam fakt doznania przez Spółdzielnię szkody nie był zresztą przez pozwanych kwestionowany.

Wskazać należy, że odpowiedzialność w art. 58 ustawy Prawo spółdzielcze występuje jedynie, jeśli szkoda powstaje przez zachowanie sprzeczne z prawem lub postanowieniami statutu spółdzielni. Odpowiedzialność ta jest oparta na zasadzie winy. Odmienne jednak niż na zasadach reżimu odpowiedzialności deliktowej, to nie spółdzielnia winna wykazać zachodzenie winy po stronie członka zarządu, rady, likwidatora, lecz te osoby muszą wykazać, iż ich zachowanie, choć sprzeczne ze prawem lub statutem, nie było zawinione.

Pozwani bronili się wskazując, że kluczowym w sprawie było ustalenie wielkości lokalu mieszkalnego należącego do P. S., w szczególności ustalenie, czy przebudowa balkonów, które wliczane są do kubatury netto budynku powoduje zwiększenie lokalu mieszkalnego i tym samym udziału we współwłasności nieruchomości.

W tym zakresie wskazać należy, że Zarząd Spółdzielni uchwałą nr 5/2009 z dnia 10 września 2009r. określił przedmiot odrębnej własności lokali w budynku przy ul. (...) w O., w tym wobec lokalu stanowiącego własność E. i P. S., określając że powierzchnia użytkowa tego lokalu wynosi 77,40 m², do lokalu przynależy komórka lokatorska o pow. 12,32 m², a z lokalem wiąże się udział we współwłasności nieruchomości wynoszący 7,17%. Przedmiotowa uchwała nie została przez nikogo zaskarżona. Zarząd Spółdzielni odmówił zawarcia z P. S. umowy przenoszącej na niego własność wyodrębnionego lokalu mieszkalnego już po podjęciu przedmiotowej uchwały (m.in. pismo H. Ł. z dnia 12.10.2010r.) Przy czym jak wynika z argumentacji podniesionej w powołanym piśmie Zarząd miał stwierdzić niezgodność stanu faktycznego z wcześniejszą inwentaryzacją poszczególnych lokali i części wspólnych. Zaznaczyć należy, że w momencie podejmowania przez Zarząd opisaną uchwałę toczyło się już postępowanie przed (...) w O., a już w lutym 2009r. Zarząd domagał się zajęcia przez Nadzór Budowlany stanowiska w sprawie przebudowy balkonów. Tym samym niewątpliwie Zarząd podejmując uchwałę określającą przedmiot odrębnej własności lokali wiedział o istniejącej sytuacji i nie przeprowadził rzeczywistej inwentaryzacji. Uchwały zarządów spółdzielni mieszkaniowych określające przedmiot odrębnej własności lokali w każdej z nieruchomości stanowią natomiast trwałą podstawę przenoszenia własności wszystkich lokali w danej nieruchomości przez ustalenie dla każdego lokalu odpowiedniego udziału w tej samej nieruchomości wspólnej. Zarządy spółdzielni mieszkaniowych nie mogą więc zmieniać swoich, wcześniej podjętych, uchwał określających przedmiot odrębnej własności lokali w danej nieruchomości, jeśli te wcześniej podjęte uchwały stały się obowiązujące i spowodowały określone skutki faktyczne. Sytuacja taka miała miejsce w niniejszej sprawie albowiem w dniu 7 grudnia 2009r. doszło do przeniesienia odrębnej własności lokalu na rzecz K. i W. M.. Natomiast jak wynikało z zeznań świadka W. M. również wszyscy pozostali członkowie Spółdzielni (poza I. K. i P. S.) mieli podpisane umowy w 2009r. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 r., III CZP 77/10, OSNC 2011, nr 5, poz. 56, stwierdził, że zarząd spółdzielni mieszkaniowej na podstawie art. 42 ust. 2 u.s.m. nie jest uprawniony do podjęcia uchwały zmieniającej uchwałę określającą przedmiot odrębnej własności wszystkich lokali mieszkalnych i udziały właścicieli lokali w nieruchomości wspólnej, a jeżeli istnieje ważna uchwała zarządu spółdzielni określająca wielkość udziału w nieruchomości wspólnej, to nie ma przeszkód do ustanowienia odrębnej własności lokalu, nawet wtedy, gdy na podstawie zmieniającej ją uchwały zarządu, która jest nieważna, wpisano już do księgi wieczystej udziały w nieruchomości wspólnej w nieprawidłowej wysokości. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał natomiast, że: „Należy wobec tego uznać, że w przepisach ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych brak podstawy prawnej do zmiany, na podstawie uchwały zarządu, o której mowa w art. 42 u.s.m., wielkości udziału w nieruchomości wspólnej należącej do spółdzielni i właścicieli lokali, na rzecz których powstała już odrębna ich własność. Jeżeli więc na podstawie pierwotnej uchwały zarządu spółdzielni ustanowiono już odrębną własność choćby jednego lokalu, zarząd spółdzielni nie może określić innego udziału w nieruchomości stanowiącej współwłasność spółdzielni i właściciela lokalu, gdyż brak do tego podstaw prawnych. Taka uchwała może natomiast być skutecznie podjęta i stanowić podstawę ustanowienia odrębnej własności lokali na nieruchomości spółdzielczej, jeżeli na podstawie pierwotnej uchwały nie ustanowiono jeszcze odrębnej własności żadnego lokalu.” W niniejszej sprawie nie można zatem uznać, że po podjęciu uchwały określającej przedmiot odrębnej własności lokali pozwani, jako członkowie Zarządu mieli prawo podejmowania działań, które miałyby w prawidłowy sposób ustalić wielkość lokalu należącego do P. S.. Takie ustalenie zresztą byłoby niedopuszczalne wyłącznie w odniesieniu do tego lokalu, gdyż zmiana taka wpłynęłaby na określenie wielkości udziału we współwłasności gruntu i części wspólnych pozostałych lokali. Tym samym, w ocenie Sądu pozwani nie mogli skutecznie bronić się w tym zakresie faktem toczącego się postępowania administracyjnego przez Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w O. i faktem przedłużania się tego postępowania. Okoliczność ta nie powoduje bowiem wyłączenia ich zavinienia w zakresie naruszenia obowiązków wynikających z Prawa Spółdzielczego.

W sprawie niespornym było, że jedyną przeszkodą, na jaką powoływali się pozwani, która w ich ocenie wykluczała możliwość wyodrębnienia własności lokalu mieszkalnego należącego do P. S. była kwestia związana z przebudową lokalu. Tym samym uznać należy, że wszelkie inne warunki warunkujące wyodrębnienie własności tego lokalu zostały spełnione. Niewątpliwym jest, że przy zbywaniu lokali przez spółdzielnie mieszkaniowe muszą być spełnione obok wymogu z art. 42 ustawy o u.s.m. także dodatkowe wymogi wynikające z ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali. Przedmiotem odrębnej własności może więc być tylko lokal, który spełnia wymóg samodzielności, toteż

niezależnie od warunków określonych w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych, każdy ujęty w uchwale o określeniu przedmiotu odrębnej własności lokali, lokal musi być lokalem samodzielny. Dla każdego lokalu ujętego w uchwale musi zatem zostać wydane zaświadczenie starosty stwierdzające, że lokal spełnia wymóg samodzielności (o którym mowa w art. 2 ust. 3 u.w.l.). Zaświadczenie to nie może być kwestionowane ani przez spółdzielnię, ani przez notariusza, ani przez sąd wieczystoksięgowy - chyba że zostało wydane przez niewłaściwy organ. W niniejszej sprawie w dniu 15 grudnia 2010r. Starostwo Powiatowe w O. wystawiło zaświadczenie nr (...), w którym stwierdziło, że lokal mieszkalny nr 15e, położony w budynku przy ul. (...) stanowi samodzielny lokal mieszkalny. Przedmiotowe zaświadczenie stanowi dokument o charakterze urzędowym, Zgodnie z art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe sporządzone w odpowiedniej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej w zakresie ich działania lub przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje pozarządowe w zakresie powierzonych im przez przepisy ustawy spraw z dziedziny administracji publicznej, korzystają z domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone oraz z domniemania prawdziwości. Pozwany E. P. zeznał, że przedmiotowe zaświadczenie zostało mu okazane na dwa tygodnie przed wyznaczoną datą spotkania u notariusza i był nim zaskoczony. Pozwana H. Ł. zeznała natomiast, że zaświadczenie o samodzielności lokalu nie zostało jej okazane, następnie dodała, że nawet gdyby stawiała się u notariusza to tylko po to, żeby zakwestionować dokumenty. W tym zakresie wskazać należy, że działanie pozwanych kwestionujące prawdziwość zaświadczenia o samodzielności lokalu należącego do P. S. pozostawało bezprawne. Jak już wskazano dokument taki pozostaje dokumentem urzędowym, a zatem niedopuszczalne jest jego kwestionowanie w oparciu o niczym nieoparte przypuszczenie, że dokument ten jest sfałszowany, czy uzyskany nielegalnie.

Zdaniem Sądu pozwani nie mogli zasadnie powoływać się na fakt, że ich działanie nie było kwestionowane przez pozostałych spółdzielców oraz że skoro Rada Nadzorcza nie zdecydowała o odwołaniu ich z pełnionych funkcji to domniemywa się, że uzasadniona podstawa działania na szkodę powoda nie istniała. Pismem z dnia 10 stycznia 2011r. Rada Nadzorcza w odpowiedzi na pismo pozwanych z dnia 3 stycznia 2011r. stwierdziła, iż nie stwierdza sprzecznych działań Prezesa Zarządu z Regulaminem Zarządu S.M. H.. Ponadto w tym samym dniu zobowiązała Zarząd do zaprzestania działań sądowo-administracyjnych w temacie dokumentacji parteru, zobowiązując do przyjęcia dokumentacji sporządzonej do usamodzielnienia lokali. Rada Nadzorcza wskazała także, że nie widzi zasadności dalszego prowadzenia działań administracyjno-sądowych w tej sprawie oraz że dalsze ich prowadzenie naraża Spółdzielnię na ponoszenie nieuzasadnionych kosztów. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 01/2011, w której wniosła o dostarczanie jej kopii protokołów posiedzeń Zarządu oraz zobowiązała Zarząd do informowania jej o podejmowanych działaniach wykraczających poza zakres gospodarki zasobami mieszkaniowymi S.M. H.. Tym samym nie można podzielić poglądu pozwanych, że ich działania były akceptowane przez pozostałych spółdzielców. Niezależnie do tego przepis art. 58 ustawy Prawo Spółdzielcze nie uzależnia odpowiedzialności członków Zarządu od odwołania ich przez Radę Nadzorczą tylko wiąże tę odpowiedzialność z zachowaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółdzielni. Nie można zatem powoływać się na fakt akceptacji działań przez Spółdzielców, jeżeli jest to zachowanie naruszające obowiązki ustawowe.

W ocenie Sądu całokształt działania pozwanych, w tym brak stawiennictwa u notariusza w dniu 30 grudnia 2010r. stanowiło działanie, które ostatecznie doprowadziło do pozwania Spółdzielni przez P. S.o nakazanie złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia na niego odrębnej własności jego lokalu mieszkalnego. Zdaniem Sądu fakt poinformowania pozwanych, a dacie wyznaczonej przez P. S.celem podpisania umowy został udowodniony. Świadek I. L.zeznała bowiem, że telefonicznie informowała H. Ł.i E. P.o spotkaniu u notariusza, nie wie w jaki sposób informował ich prezes Spółdzielni. Podobnie M. R.zeznał, że z informacją o terminie z dnia 30 grudnia 2010r. osobiście poszedł do pozwanej i ona powiedziała, że już widzą od pani L.. Dodał, że poinformował ją wtedy ustnie. Sam pozwany E. P.w toku przesłuchania podał, że przed Ś.otrzymał informację o spotkaniu u notariusza oraz okazano mu zaświadczenie o samodzielności tego lokalu, jednak odpowiedział, że nie jest zainteresowany tym tematem. Podobnie pozwana H. Ł.nie kwestionowała faktu otrzymania informacji o terminie spotkania u notariusza, jednak ten termin jej nie odpowiadał z powodu wyjazdu na Święta. Obydwoje pozwani podkreślali przy tym, że i tak nie zgodziliby się na podpisanie tej umowy. H. Ł.dodała przy tym, że być może była informowana o wcześniejszych spotkaniach, ale nic nie zostało wykonane z wcześniejszych uzgodnień. Jak już wskazano, w ocenie Sądu nie istniały w rzeczywistości

przeszkody natury prawnej uniemożliwiającej wyodrębnienie lokalu mieszkalnego należącego do P. S.. Nie może uzasadniać przyjęcia braku odpowiedzialności pozwanych samo ich przekonanie o słuszności ich racji i istnieniu przeszkód w realizacji żądania P. S..

Sąd nie podzielił również poglądu pozwanych, że o braku ich zawinienia świadczy fakt, że powództwo przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej zostało wytoczone w momencie, gdy nie byli już członkami Zarządu. Faktycznie uchwała odwołująca pozwanych w pełnieniu funkcji w Zarządzie Spółdzielni została podjęta w dniu 25 lutego 2011r., zaś powództwo przeciwko stronie powodowej zostało wytoczone w dniu 13 kwietnia 2011r., nie oznacza to jednak, że pozwani nie ponoszą odpowiedzialności za tę sytuację. Ujawnienie zmiany składu osobowego Zarządu nastąpiło dopiero w dniu 7 kwietnia 2011r. postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu. Strona powodowa wskazywała, że przedmiotowe postanowienie zostało jej doręczone w dniu 12 kwietnia 2011r. Mimo, iż wpis nowego Zarządu w KRS ma jedynie charakter deklaratoryjny to do czasu dokonania tego wpisu Zarząd nie ma formalnej możliwości działania, zwłaszcza w odniesieniu do czynności prawnej, która wymaga formy aktu notarialnego. Notariusz nie wyraził bowiem zgody na dokonanie czynności, jeżeli nie będzie dysponował odpisem z Rejestru Sądowego wykazującego umocowanie do działania osób za stronę powodową. Podobnie nie można było uznać, że Spółdzielnia mogła powołać pełnomocnika, który łącznie z Prezesem Zarządu mógł zawrzeć umowę z P. S.. Jak wynikało bowiem z aktu notarialnego z dnia 30 grudnia 2010r. z okazanego notariuszowi odpisu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr KRS (...), wynikało, że do reprezentowania Spółdzielni uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu lub członek Zarządu i osoba przez Zarząd upoważniona. Trudno przyjąć, aby przy postawie prezentowanej przez pozwanych i przy ich przekonaniu o słuszności zajętą stanowiska wyrazili oni zgodę na powołanie pełnomocnika, który mógłby działać w ich zastępstwie. Tym samym Sąd uznał, że nie może uwzględnić tego zarzutu pozwanych.

Nie można było także uznać, aby strona powodowa mogła swoimi działaniami w toku postępowania I C 631/11 przyczynić się do zmniejszenia powstałych kosztów. Zasądzone należności obejmowały bowiem koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej oraz koszty opłaty sądowej od pozwu, od ponoszenia których powód był zwolniony, co wynikało z oznaczonej wartości przedmiotu sporu. Nie można zatem uznać, aby działania strony powodowej mogły przyczynić się do zmniejszenia tych kosztów, skoro ich wysokość wynikała z uregulowań ustawowych.

Sąd podzielił pogląd strony powodowej, że w sprawie najistotniejszym pozostawało, że Zarząd w składzie obejmującym pozwanych, podjął uchwałę określającą przedmiot odrębnej własności lokali mieszkalnych w budynkach położonych w O. przy ul. (...), w tym wobec lokalu P. S., lokal ten posiadał zaświadczenie o samodzielności i nie istniały inne przesłanki uzasadniające odmowę przeniesienia jego własności. Tym samym pozwani odmawiając zawarcia umowy P. S. działali niezgodnie z prawem, a brak ich stawiennictwa u notariusza w dniu 30 grudnia 2010r. spowodował narażenie Spółdzielni na proces sądowy, co wiązało się z powstaniem obowiązku poniesienia kosztów zastępstwa procesowego przeciwnika i kosztów sądowych.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził na rzecz powodowej Spółdzielni dochodzoną kwotę 19.700 zł. Należność została zasądzona solidarnie mając na uwadze, że odpowiedzialność pozwanych ma charakter quasi-deliktowy. Z tego względu Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Podstawę orzeczenia o odsetkach stanowiły uregulowania art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 445 k.c. Zobowiązane do zapłaty odszkodowania ma charakter zobowiązania bezterminowego, toteż przekształcenie go w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela skierowane wobec dłużnika do spełnienia świadczenia. Strona powodowa wzywała pozwanych do dobrowolnego spełnienia świadczenia pismami z dnia 18 czerwca 2012r., których otrzymaniu pozwani nie przeczylili. W przedmiotowych pismach wyznaczony została termin zapłaty do dnia 27 czerwca 2012r., tym samym pozwani nie reagując na przedmiotowe wezwanie pozostawali w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, stąd zasadne było zasądzenie odsetek, zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia wytoczenia powództwa.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o uregulowania art. 98 § 1 k.p.c. Pozwani, jako przegrywający spór obowiązani są do zwrotu poniesionych kosztów przeciwnikowi, które obejmowały koszty jego zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 2417 zł (2400 zł zgodnie z § zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz 17 z opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

Zgodnie z treścią art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator lub prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim stosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Do rozliczenia pozostała kwota 985 zł opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której storna powoda została zwolniona. Koszty te przy odpowiednim zastosowaniu art. 98 § 1 k.p.c. powinni ponieść pozwani, o czym orzeczono w pkt III wyroku.